

Joc i iniciació esportiva

2015/2016

Codi: 102048

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació primària	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Tomas Peire Fernández

Correu electrònic: Tomas.Peire@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura té com a objectiu general dotar l'alumnat dels coneixements teòrics i dels recursos didàctics per progressar en la comprensió de la importància i el potencial educatiu del joc i l'esport i per saber aprofitar-los en el desenvolupament curricular a través de la docència de l'Educació Física a l'etapa primària.

Els objectius formatius de l'assignatura són els següents:

- Analitzar des d'una perspectiva crítica la història, l'evolució, la sociologia del joc i dels esports, i la influència que exerceixen a la societat actual.
- Identificar els components educatius del joc i de l'esport en l'àrea d'Educació Física, i saber aplicar les oportunitats formatives que proporcionen i que són adients a les característiques de l'alumnat en edat escolar.
- Saber aplicar els criteris i recursos referits als jocs i als esports, quan a la seva programació, la metodologia i l'avaluació en l'àrea d'Educació Física a l'educació primària.
- Desenvolupar l'esperit crític realitzant valoracions i aportacions sobre el propi treball, el del grup i el del professorat, en el desenvolupament d'activitats basades en el joc i l'esport.
- Experimentar en la pràctica una àmplia gama de jocs i esports que seran d'aplicació i de referència en el desenvolupament de les classes d'Educació Física a l'educació primària.

Competències

- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleeses, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Fomentar la lectura i el comentari crític de text dels diferents dominis científics i culturals continguts al currículum escolar.

- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre la tècnica, les normes i les estratègies de joc de diferents esports: convencionals, alternatius i en el medi natural.
2. Assolir recursos propis de l'EF que afavoreixin la inclusió educativa en contextos de diversitat.
3. Entendre les diferències personals que es manifesten en la pràctica de les activitats pròpies de l'EF com un aspecte que s'ha de tractar amb criteris educatius.
4. Establir equips de treball per poder desenvolupar activitats de forma autònoma.
5. Incorporar les habilitats motrius, l'expressió corporal, el condicionament físic, el joc i les activitats esportives com contingut de l'Educació Física escolar i seqüenciar-les al llarg de l'ensenyament en primària.
6. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i als estils personals, tant individuals com de petit grup.
7. Programar, organitzar i aplicar els aprenentatges i continguts en educació per a la salut en educació física, dissenyant i desenvolupant projectes educatius o unitats de programació que permetin adaptar el currículum d'educació física a l'escola i promoure la qualitat dels contextos.
8. Reconèixer l'evolució històrica i les possibilitats de l'educació física per a generar hàbits saludables i de benestar al llarg de la vida.
9. Saber treballar en equip i individualment, tant en activitats de caràcter teòric com pràctic, cercant els recursos i estratègies adequades en cada situació.
10. Seqüenciar les capacitats perceptives - motrius al llarg de l'ensenyament en primària segons la lògica interna d'aquest contingut.
11. Treballar en equip i individualment de forma eficient, tant en activitats de caràcter teòric com pràctic, buscant els recursos i estratègies adequades per a cada situació.
12. Utilitzar la motricitat i el llenguatge corporal com elements propis de les habilitats comunicatives.

Continguts

BLOC I. EL JOC I LA INICIACIÓ ESPORTIVA BASES CONCEPTUALS.

1. Antropologia del joc i de l'esport. Història i evolució dels jocs i els esports. Interès sociològic.
3. Fonaments psicopedagògics. Interpretació sistemàtica dels jocs i els esports.
4. El joc i l'esport des de diferents perspectives. Anàlisi crítica de l'esport a la societat actual.

BLOC II. EL JOC I L'ESPORT EN L'ACTUALITAT.

1. Història, evolució, i situació actual dels jocs i els esports. Joc i esport al sistema educatiu.
2. Modalitats esportives. Classificació dels esports.
3. Els esports en el medi natural. Interès educatiu. Tractament transversal i interdisciplinari.
4. La planificació esportiva. Formes d'organització. Les activitats extraescolars.
5. L'esport com a transmissor de valors. El joc i l'esport inclusius.
6. Fases i objectius educatius del joc i de la iniciació esportiva en l'educació primària.

BLOC III. TEORIA I PRÀCTICA DELS JOCS I ELS ESPORTS.

1. Els jocs i els esports més adients per a l'Educació Física a l'Educació Primària.

2. Els nous jocs i esports. Els esports alternatius.
3. Les activitats físiques en el medi natural. Interès i dificultats que comporten.
4. Didàctica i metodologia del joc i de la iniciació esportiva a l'educació primària.
5. Formes i instruments d'avaluació dels jocs i els esports.
6. Normativa, tècnica i estratègies de jocs i esports adequats per a l'educació primària.

BLOC IV. ORGANITZACIÓ DE L'ESPORT ESCOLAR.

1. Organització del joc i l'esport a en el marc de l'EF escolar. Models. Programes propis i programes oficials.
2. El joc i els esports com a dinamitzadors de valors humanístics, d'hàbits de vida saludable i de cohesió social.
3. Instal·lacions i materials escolars. Equipaments propis i externs. Tipus. Gestió
4. La logística de les activitats físiques en el medi natural. L'oferta d'activitats per a les edats escolars.

Metodologia

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats Aprentatge
Presencial en gran grup	15	Exposició magistral. Participació de l'alumnat amb intervencions, exposicions i debats. També s'utilitzaran recursos audiovisuals: vídeos, pel·lícules, etcètera.	E.1., E.5., E.6.,
Classes pràctiques en instal·lacions esportives	24	Es realitzaran pràctiques de jocs i esports amb metodologies docents diverses. L'alumnat es responsabilitzarà de les pràctiques competencials internes sota l'orientació i la tutoria del professorat.	E.3., E.4., E.7., E.2.
Activitats físiques en el medi natural	6	Pràctiques de jocs i esports a la natura en diferents estacions de l'any. Pràctiques competencials sobre conducció de grups i organització d'activitats en el medi natural. Es realitzaran sortides al medi natural.	E.3., E.4., E.7., E.2.
Supervisada	30	Tutories i supervisió de tasques i activitats assignades. Control i seguiment dels aprenentatges plantejats durant l'assignatura.	E.1., E.5., E.6.,
Activitat autònoma	75	Lectura i anàlisi de llibres i documents escrits i/o digitals, participació al fòrum virtual de debat de l'assignatura, elaboració de sessions d'EF i interdisciplinars, activitats de reflexió i de recerca d'informació i altres treballs.	E.1., E.3.E.4., E.5., E.6.,

Participació al fòrum virtual de debat de l'assignatura, elaboració de sessions d'e Jocs i d'Esports. Recerca i tractament d'informació sobre la matèria.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitats Físiques en el Medi Natural. Pràctica de jocs i esports a la natura.	6	0,24	
Classes pràctiques en instal·lacions esportives. Sessions dirigides pel professor. Pràctiques competencials internes.	24	0,96	
Presencial de gran grup. Exposicions del professor. Presentacions de l'alumnat. Debats.	15	0,6	
Tipus: Supervisades			
Tutories i supervisió de tasques i d'activitats assignades a l'alumnat.	22	0,88	
Tipus: Autònomes			
Lectura i anàlisi de llibres i documents escrits i/o digitals, participació al fòrum virtual de debat de l'assignatura, elaboració de sessions d'EF i interdisciplinars, activitats de reflexió i de recerca d'informació i altres treballs.	75	3	

Avaluació

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

La copia o plagi de material, en el cas dels treballs, implica un zero en tota l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
"A": Estudi d'un cas relacionat amb el programa + Invenció d'un esport; o "B": Projecte APS sobre el joc i l'esport escolar.	20%	2	0,08	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Autoavaluació i autoqualificació.	10%	1	0,04	1, 2, 12
Diagrama de V de Gowin. Evidència del seguiment de l'assignatura. Valoració crítica de les activitats realitzades. Lectures comentades. Possibilitat de realitzar prova oral de caràcter transversal.	40%	3	0,12	4, 5, 11, 12
Pràctiques competencials internes (PCI). Disseny Innovador. Intervencions a classe. Actitud i proactivitat.	30%	2	0,08	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

JOCS.

- Amades, Joan. (1982). *Costumari català* (2a. ed.). Barcelona: Salvat i Edicions 62.
- Bantulà, Jaume; Busto, C.; Carranza, Marta. (1990). *11 propostes per a l'educació física*. Barcelona: Guix.
- Claret, M. (1983). *Jocs d'ahir i d'avui*. Barcelona: Joventut.
- Durand, M. (1988). *El niño y el deporte*. Barcelona: Paidós.
- Grunfeld, F. V. (1978). *Juegos de todo el mundo*. Madrid: Edilan.
- Lavega, P.; Olaso, S. (2003). *1000 juegos y deportes populares y tradicionales*. Barcelona: Paidotribo.
- Moreno, C i altres. (1993). *Aspectos recreativos de los juegos tradicionales y deportes tradicionales en España*. Madrid: Gymnos.
- Parlebas, P. i altres. (1988). *Las cuatro esquinas de los juegos*. Lleida: Agonos.
- Manuel Gutiérrez Toca. (2010) *Juegos ecológicos con material alternativo ... : recursos domésticos y del entorno escolar*. Barcelona : INDE
- Bernal Ruiz, Javier Alberto. (2009) *101 juegos y retos para alumn@s de educación física*. Sevilla: Wanceulen
- Camerino Foguet, Oleguer. (2007). *Juegos deportivos recreativos*. Barcelona: INDE
- Gil Madrona, Pedro. (2007). *La Educación física cooperativa: aprendizajes y juegos cooperativos: enfoque teórico-práctico*. Sevilla: Wanceulen.
- Lleixà Arribas, Teresa. (2004). *Juegos sensoriales y de conocimiento corporal*. Barcelona: Paidotribo.
- Méndez Giménez, Antonio. (2004). *Los juegos en el curriculum de la Educación Física: más de 1000 juegos para el desarrollo motor*. Barcelona: Paidotribo
- Juan José Campo... [et al.]. (2003). *Juegos para comenzar y acabar la sesión*. Barcelona: INDE
- Clermont Simard, Fernand Caron, Kristina Skrotzy. (2003). *Actividad física adaptada*. Barcelona: INDE.
- Navarro Adelantado, Vicente. (2002). *El afán de jugar: teoría y práctica de los juegos motores*. Barcelona: INDE.
- Campo, Juan José... [et al.] (2002). *Juegos sensoriales, de equilibrio y esquema corporal*. Barcelona: INDE
- Batllori, Jordi (2001). *Juegos de educación física*. Barcelona: Parramón.
- Garijo Rueda, José Luís [et al.] (2000). *Juegos alternativos para primaria* . Barcelona: INDE
- Omeñaca Cilla, Raúl. (1999) *Juegos cooperativos y Educación Física*. Barcelona: Paidotribo.
- Aguado Jódar, Xavier. (1992). *Unidades didácticas para primaria II: los nuevos juegos de siempre: el mundo de los zancos, juegos malabares, juegos de calle*. Barcelona: INDE.
- Jaume Bantulà, Josep Maria Mora Verdeny. (2007). *Juegos Multiculturales. 225 juegos tradicionales para un mundo global*. Barcelona. Editorial Paidotribo.
- Mateu, Mercè (1996) *1300 ejercicios y juegos aplicados a las actividades gimnásticas*. Barcelona: Editorial Paidotribo.

ESPORTS

- Álvarez , Carlos (1994) Atletismo básico. Una orientación pedagógica. Madrid: Ed. Gymnos.
- Blázquez, Domingo (1986) Iniciación a los deportes de equipo. Barcelona, Martínez Roca.
- FERRANDO, José A. (1990) Iniciación al Atletismo. Col. Educación y Deporte. Ed. CEPID. Zaragoza.
- MOLINA, Antonio (1991). Badminton: Programación escuelas de base. Sevilla: Ed. Wanceulen.
- VALET, J. Antonio. (1990). Iniciación al Balonmano Colección Educación y Deporte. Ed. CEPID. Zaragoza
- BÁRCENAS, D. (1991). Balonmano, Técnica y metodología. Madrid : Editorial Gymnos.
- CEPID (1990). Iniciación a la Natación. Colección Educación y Deporte. Zaragoza.
- Moreno, Juan Ant. (2004). Manual de actividades acuáticas en la infancia. Barcelona: Editorial Paidós.
- DUBOIS, Claude. (1996). Natación. Lleida:Ed. Agonos.
- CASCUA, Stéphane. (2002) El deporte, ¿es bueno para la salud?. Barcelona: Ed. Paidós
- CONTRERAS, Onofre. (2001) Iniciación deportiva. Madrid: Ed. Síntesis.
- GUTIÉRREZ, Melchor (2003) Manual sobre valores en la educación física y el deporte. Barcelona. Ed. Paidós.
- LASIERRA, Gerard i LAVEGA, Pere (1993) 1015 Juegos y formas jugadas de iniciación a los deportes. Barcelona: Ed. Paidotribo.
- MANDEL, Richard D. (1986). Historia cultural del deporte. Barcelona: Edicions Bellaterra
- RUÍZ, Luís Miguel, ARRUZA, Josean (2005) La toma de decisiones en el deporte. Barcelona: Ed. Paidós.

WEBS D'INTERÈS

- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. EDUCACIÓ FÍSICA. www.xtec.cat/web/recursos/edfisica
- DEPARTAMENT D'ESPORTS DE LA GENERALITAT DE CAT. www.gencat.cat/esports/
- OBSERVATORI CRÍTIC DE L'ESPORT observatoriesport.uab.cat
- FEAEDEF (FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE ASOCIACIONES DE DOCENTES DE EDUCACIÓN FÍSICA). <http://www.retos@gymnos.com>
- ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CIENCIAS DEL DEPORTE <http://www.cienciadeporte.com>
- CENTRE D'ESTUDIS OLÍMPICS DE LA UAB <http://olympicstudies.uab.es/>
- WEB DE LA PSICOLOGÍA DEL DEPORTE <http://www.cop.es/colegiados/t-00849>
- EL DEPORTE Y LA COMUNIDAD EUROPEA <http://www.europea.eu.int/comm/dg10/sport>
- LISTAS INTERNACIONALES DE WEBS SOBRE DEPORTES <http://www.sportweb.com>
- TODO PARA EL DEPORTE EN LA MUJER <http://www.sportw.com/>
- INSTITUTO ANDALUZ DEL DEPORTE <http://www.iusport.es>
- EDUCAGUIA <http://www.educaguia.com>
- ASOCIACION INTERNACIONAL PARA LA INFORMACIÓN DEPORTIVA <http://www.uida.es/iasi/listserv.html>